

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Γ' ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, είναι αποδεκτή)

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 35)

Ερώτημα 1^ο (μονάδες 15)

Η συγγραφέας σχολιάζει το γεγονός ότι οι πρόγονοί της, παρόλο που ήταν πρόσφυγες από τον Πόντο, δεν μιλούσαν Ποντιακά στην Ελλάδα. Προσπάθησαν να ενταχθούν στην ελληνική κοινωνία, γεγονός που ενδεχομένως θα ήταν δύσκολο, αν διατηρούσαν το πολιτισμικό τους φορτίο, το οποίο θα λειτουργούσε ως διαφοροποιητικό στοιχείο στο νέο κοινωνικό περιβάλλον. Η ίδια αισθάνεται άσχημα γι' αυτό. Φράσεις που αποδίδουν την άποψή της: «Κανονικό πένθος, δηλαδή», «Η μουγγαμάρα ήταν κάτι σαν πένθος. Ποντιακά δεν μάθαμε λέξη. Λυπάμαι πολύ γι' αυτό.»

Ερώτημα 2^ο (μονάδες 10)

α. Η επιλογή αυτή αποσκοπεί στην ταύτισή της με την προσφυγική προγονική οικογένειά της. Με το πρώτο ενικό ρηματικό πρόσωπο η αφήγηση αποκτά βιωματικό χαρακτήρα και λειτουργεί ως ένα είδος εξομολόγησης. Επιπλέον, σχολιάζει τις επιλογές των προγόνων της, εκφράζει προσωπικές θέσεις και συναισθήματα για την πατρογονική παράδοση. Οι ιστορικοί χρόνοι σχετίζονται με την αφήγηση και την αναφορά στους προγόνους και στην εγκατάστασή τους στην Ελλάδα.

β. 1. Προσδίδει αντικειμενικότητα και αξιοπιστία στο θέμα που παρουσιάζει.

2. Προσδίδει καθολικότητα στο θέμα και κινητοποιεί όλους τους δέκτες του.

Ερώτημα 3^ο (μονάδες 10)

Κείμενο 1:

- Στόχος είναι να καταγραφεί ο τρόπος που οι πολίτες κάθε χώρας αντιλαμβάνονται την «ταυτότητα» και την «ετερότητα».

- προβληματισμός για τις επιπτώσεις που θα έχει η παρουσία των μεταναστών, αφενός, στους ήδη βεβαρυμένους κρατικούς πόρους, και αφετέρου, στη διαφύλαξη των παραδόσεων και του ελληνικού πολιτισμού
- η Ελλάδα έχει ακόμα αρκετό δρόμο, προκειμένου να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις της υποδοχής και ένταξης των νεοεισερχόμενων στον πολιτισμό της, όπως συνέβη και σε προγενέστερες περιόδους της ελληνικής ιστορίας.

2^ο κείμενο:

- Οι παππούδες μου δεν καταδέχτηκαν να πάρουν κλήρο «στις λάσπες της Καλαμαριάς», περίμεναν τάχα μου τα κόκκινα χαλιά και βρήκαν άθλια προσφυγιά από τη «μητριά πατρίδα», δεν πήγαν ποτέ στην Εύξεινο Λέσχη και «μουγγάθηκαν».
- Θύμωσαν και απαρνήθηκαν κατά κάποιον τρόπο τις ρίζες τους. Είχαν την αγωνία του πρόσφυγα να ενταχθούν και να περάσουν απαρατήρητοι. Η μουγγαμάρα ήταν κάτι σαν πένθος.

Τα κείμενα συνομιλούν στο πεδίο της παρουσίας των απόψεων που κυριαρχούν στην κοινωνία υποδοχής και στην κοινότητα των προσφύγων σε σχέση αντιπαράθεσης. Η κοινωνία υποδοχής, στο Κείμενο 1 παρουσιάζεται επιφυλακτική και έτοιμη να περιφρουρήσει το οικονομικό και πολιτισμικό πεδίο απέναντι στην ετερότητα που τα απειλεί. Ενώ η οικογένεια προσφύγων, στο Κείμενο 2 προσπάθησε να ενσωματωθεί άμεσα και να μην υπερασπιστεί την ταυτότητά της.

ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 15)

Η προσφυγιά είναι μια οδυνηρή εμπειρία και αυτή τη διάσταση λαμβάνει στην αφήγηση. Κυρίαρχο στοιχείο είναι ο φόβος, η απειλή κατά της ανθρώπινης ζωής και η απελπισία των προσφύγων.

«Μητέρα, δε μένω άλλη νύχτα εδώ». Ευθύς λόγος

«Μείναμε μόνο με τις ψυχές, μες στο βαπόρι κλαίν τα μωρά, κοιτάζομε, πού είναι το τσουβάλι; Τίποτα.» Έντονα συναισθηματικά φορτισμένη εικόνα.

«Ήρθανε άλλοι μάς παρηγορούσανε, μας βάλανε σ' ένα νταμάκι, περιμέναμε, η μάνα μας περιμένει τα παιδιά της, να γυρίσουνε, κανένα πια να μη γυρίσει;» Προφορικότητα του λόγου (αυθεντικότητα της αφήγησης).

Ο/Η μαθητής/-τρια παραθέτει τις σκέψεις και τα συναισθήματά του/της ανάλογα με τον βαθμό στον οποίο τον/την προσέγγισε συναισθηματικά η αφήγηση και με κριτήριο τα προσωπικά του/της βιώματα και γνώσεις, ευαισθησίες, αξίες που συνθέτουν την προσωπική του/της τοποθέτηση.